

UNIT IX

Lesson 51

కావచ్చు; కాకపోవచ్చు!

MAY BE OR MAY NOT BE

రమ : విమలా! ఈ సంవత్సరం కూడా మనం హైదరాబాదు పోవాలనుకుంటాను.

Vimala! I think we have to go to Hyderabad this year also.

విమల : అవును. నిన్న ఈ మాటే సరోజ చెప్పింది. 'రవీంద్రభారతి'లో మన ప్రోగ్రాం ఏర్పాటు చేశారని గూడా చెప్పింది. ప్రతి సంవత్సరం జనవరి ఆరో తారీకు మొదలవుతాయి గదా అక్కడ కార్యక్రమాలు?

Yes. Saroja also said this yesterday. She further told that our programme was arranged in 'Ravindra Bharati'. The programmes there start on 6th January every year. Don't they?

రమ : అవును. కాని నిరుడు ఆలస్యంగా మొదలుపెట్టారు. పోయిన సంవత్సరం

Yes. But last year they started late. We can spend time

Lesson 51

లాగా ఈ సంవత్సరం గూడా మనం
హైదరాబాదులో సరళతో హాయిగా
కాలక్షేపం చెయ్యవచ్చు.

happily/comfortably with
Sarala this year also as we
did last year.

విమల : ఈ సంవత్సరం సరళ అక్కడ ఉండక-
పోవచ్చు.

Sarala may not be there this year.

రమ : ఏం?

Why?

విమల : వాళ్ళ ఆయనకు ఈ నెలలో ట్రాన్స్ఫర్
కావచ్చు అని రాసింది.

She wrote (to me) that her
husband might get a transfer
this month.

రమ : కావచ్చు అని రాసిందా? అవుతుంది
అని రాసిందా?

Did she write that he *might* get
or he *would* get.

విమల : గట్టిగా చెప్పలేం; ట్రాన్స్ఫర్ కావచ్చు
అని రాసింది.

She wrote that she could not be
sure of it, and that he might
be transferred.

రమ : కావచ్చు అంటే కాకపోవచ్చు అని
కూడా మనం అనుకోవచ్చు గదా!

May be also means *may not*
be. Can't we take it like that?

విమల : అలాగే అనుకుందాం. మనం హైద-
రాబాదుకు పోయే రోజుకు ఒక వారం
ముందు ఉత్తరం రాద్దాం. సరోజ
మన బెంగళూరు ప్రయాణానికి
రిజర్వేషన్లు చేసి ఉంటుందా?

Let us take it like that. We will
write a letter to her one week
before we leave for
Hyderabad. Would Saroja
have reserved for our
Bangalore programme?

రమ : ఇంకా చేసి ఉండకపోవచ్చు.

She might not have done yet.

విమల : కాదు. ఉదయం పది గంటలకే చేస్తాను
అన్నది. ఇప్పుడు ఇక్కడికి వస్తానని

No. She said she would do it at
10 a.m. itself. She also said

An Intensive Course in Telugu

గూడా చెప్పింది. వస్తూ ఉండవచ్చు.
అదుగో, మాటలలోనే వచ్చింది.

సరోజ : రేపు తెల్లవారుజామునే మన
ప్రయాణం. రిజర్వేషన్లు కూడా
చేయించాను. అలాగే పెట్టుకొని
తెల్లవారుజామున నాలుగింటికీ
లేవాలి. రైలు ఐదున్నరకు.

బసవయ్య : నరసింహారావుగారూ! నేను ఈ
ఇల్లు కొనాలి అనుకుంటున్నాను.
ఎట్లా ఉందో చూడండి.

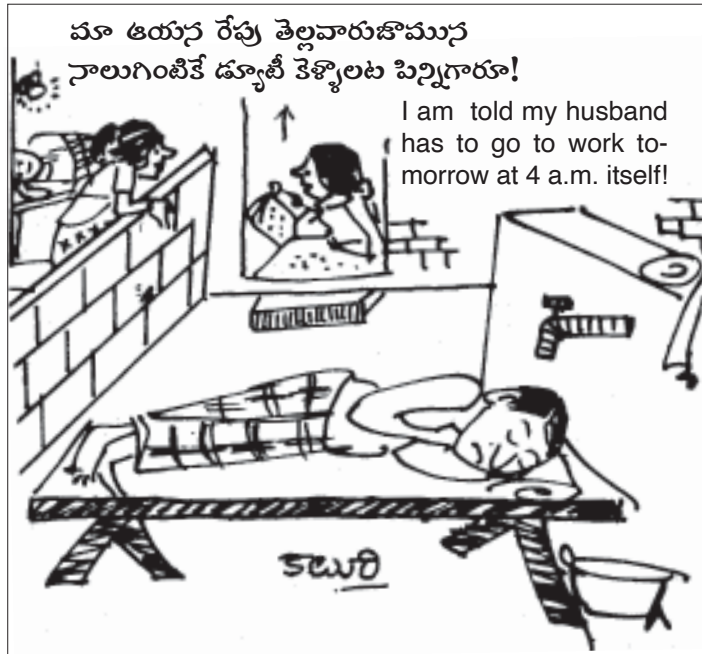
నరసింహారావు : ఇది ఎవరి ఇల్లు?

that she would come here now.

She might be coming. Look,
she came as we thought of her.
Our journey is in the early
morning tomorrow. I got the
(seat) reservations also done.
We must get up (wake up) in
the early morning at 4 a.m.
by setting the alarm. The train
is at 5-30 (a.m.).

Mr. Narasimharao! I am
planning to buy this house.
Please see how it is.

Whose house is this?

Lesson 51

బస. : ఎవరిదో మనకు తెలియదు.

We (I) don't know whose house it is.

నర. : ఎంతకు అమ్ముతారట?

How much will they sell it for?

బస. : ఆరు లక్షల ఇరవైఐదువేలు. మొన్న మీరొక ఇల్లు కొన్నారట గదా! అది ఎంత?

Six lakhs and twentyfive thousand. I understand that you bought a house recently. Didn't you? How much was that? (What was its price?)

నర. : ఇల్లు కాదు; స్థలం. ఎనభైఎనిమిది వేలు అయింది. పైఖర్చులకు సుమారు పది-పన్నెండు వేలు అయింది. అటూ ఇటూ తిరగ-టానికి ఒక వెయ్యి ఖర్చు అయింది. మొత్తం లక్ష దాటింది. మరొక స్థలం కూడా చూశాను. అది లక్షా ఇరవై వేలు చెప్పారు. కాని అది బాగా లేదు.

Not a house; it is a plot. It costed me 88,000 (rupees) and about 10 to 12 thousand for other expenses. A thousand was spent for going round the places (for negotiations). Altogether it exceeded a lakh. I (first) saw for another plot also. They quoted one lakh and twenty thousand. But that was not good.

నర. : ఇది ఆరు లక్షల ఇరవైఐదువేలు చేస్తుందంటారా?

Do you think that this is worth six lakhs and twentyfive thousand?

బస. : చెయ్యవచ్చు; చెయ్యకపోవచ్చు. ఇలా పైపైన చూసి చెప్పలేం. తర్వాత రిపేర్లకు చాలా ఖర్చుపెట్టాల్సిస్తుంది అనుకుంటాను. ఐదున్నర లక్షలకు అడగండి.

It may or may not. We cannot say by seeing its outer appearance. Later you may have to spend a lot for repairs, I suppose. Ask for five and half lakhs.

నర. : ఐదున్నర లక్షలకు ఇవ్వకపోవచ్చు. ఆరు లక్షల ఇరవయ్యైదువేలకు ఒక్క పైస కూడా తగ్గడట.

(He) may not give for five and half lakhs. It is said that he will not come down from 6,25,000 by even a *paisa*.

An Intensive Course in Telugu

బస. : అయితే వదిలెయ్యండి. దీన్ని కొనవద్దు.
ఆ ధరకు ఇంత కంటే మంచి ఇళ్ళే
దొరుకుతాయి.

Then drop it (the idea of buying this). Don't buy it. You will get better houses at that price.

DRILLS

a. Repetition drill

ఇవ్వేళ్ళ వాన కురవవచ్చు; కురవకపోవచ్చు.
రవి నిన్న వచ్చి ఉండవచ్చు; వచ్చి ఉండకపోవచ్చు.
వాళ్ళ కార్యక్రమం ఇవ్వేళ్ళ మొదలయి ఉండవచ్చు; మొదలయి ఉండకపోవచ్చు.
సరళ పాసుకావచ్చు; కాకపోవచ్చు.
ఇప్పుడు అతను అన్నం తింటూ ఉండవచ్చు; తింటూ ఉండకపోవచ్చు.

b. Build-up drill

వెళ్ళవచ్చు.	రాద్దాం.
సినిమాకు వెళ్ళవచ్చు.	ఉత్తరం రాద్దాం.
హాయిగా సినిమాకు వెళ్ళవచ్చు.	ముందు ఉత్తరం రాద్దాం.
మనం హాయిగా సినిమాకు వెళ్ళవచ్చు.	వారం ముందు ఉత్తరం రాద్దాం.
శర్మతో మనం హాయిగా సినిమాకు వెళ్ళవచ్చు.	ఒక వారం ముందు ఉత్తరం రాద్దాం.
రేపు కూడా శర్మతో మనం హాయిగా	నాటకం జరిగే రోజుకు ఒక వారం ముందు
సినిమాకు వెళ్ళవచ్చు.	ఉత్తరం రాద్దాం.
నిన్నటి లాగా రేపు కూడా శర్మతో మనం	మన నాటకం జరిగే రోజుకు ఒక వారం
హాయిగా సినిమాకు వెళ్ళవచ్చు.	ముందు ఉత్తరం రాద్దాం.

అంటారా?	చెయ్యాల్సిస్తుంది.
చేస్తుందంటారా?	సహాయం చెయ్యాల్సిస్తుంది.
లక్ష రూపాయలు చేస్తుందంటారా?	ఒక సహాయం చెయ్యాల్సిస్తుంది.
స్థలం లక్ష రూపాయలు చేస్తుందంటారా?	నాకొక సహాయం చెయ్యాల్సిస్తుంది.
ఈ స్థలం లక్ష రూపాయలు చేస్తుందంటారా?	మీరు నాకొక సహాయం చెయ్యాల్సిస్తుంది.

పిన్నిగారూ!
వెళ్ళాలట పిన్నిగారూ!
డ్యూటీకి వెళ్ళాలట పిన్నిగారూ!
నాలుగింటికే డ్యూటీకి వెళ్ళాలట పిన్నిగారూ
తెల్లవారుజామున నాలుగింటికే డ్యూటీకి వెళ్ళాలట పిన్నిగారూ!

c. Substitution drill

Model (i)

సరళ మైసూరు వెళ్ళి ఉండవచ్చు.
పుస్తకం-చదువు
సరళ పుస్తకం చదివి ఉండవచ్చు.
డబ్బు-తే
వీణ-వాయిండు
చొక్కా-కుట్టు
సుగుణను-పిలుచు
పరీక్షలో-పాసుకా

Model (ii)

సుబ్బారావు రేపు రాకపోవచ్చు.
వెళ్ళు
సుబ్బారావు రేపు వెళ్ళకపోవచ్చు.
నిద్రపో
చదువు
పాసుకా
మొదలుపెట్టు
మాట్లాడు

d. Response drill

Model (i)

మీకు ఈ వారంలో ట్రాన్స్ఫర్ అవుతుందా?
నాకు ఈ వారంలో ట్రాన్స్ఫర్ కావచ్చు;
కాకపోవచ్చు.

Model (iii)

నిన్న శారద పాట పాడిందా?
ఏమో! పాడి ఉండవచ్చు; పాడి
ఉండకపోవచ్చు.

1. రేపు మీకు శర్మ దగ్గర్నుంచి ఉత్తరం వస్తుందా?
2. గోపి ఈ సంవత్సరం పాసు అవుతాడా?
3. సాయంత్రం వాన కురుస్తుందా?
4. అతన్ని చూసి రవి అనుకుంటారా?
5. ఇవ్వేళ నాటకం జరుగుతుందా?

1. మొన్న నాటకం జరిగిందా?
2. నా ఉంగరం కమల తీసుకున్నదా?
3. నిన్న విమల వీణ వాయిచిందా?
4. శర్మ పాసు అయ్యాడా?
5. అతను డబ్బు తెచ్చాడా?

Model (ii)

రవి ఇప్పుడు నిద్రపోతూ ఉంటాడా?
నిద్రపోతూ ఉండవచ్చు; నిద్రపోతూ
ఉండకపోవచ్చు.

Model (iv)

సరళ పరీక్షలో పాసయింది.
సరళా! నువ్వు పాసయ్యావట.
1. శర్మ పాపకు ఒక కథ చెప్పాడు.

1. సుశీల వీణ వాయిస్తూ ఉంటుందా?
2. పిల్లలిప్పుడు పాఠాలు చదువుతూ ఉంటారా?
3. ఇప్పుడు నాటకం జరుగుతూ ఉంటుందా?
2. రవి గిరికి ఉత్తరం రాయాలి.
3. కమలకు మంచి ఉద్యోగం వచ్చింది.
4. గీత పెద్దగా మాట్లాడ కూడదు.

e. Transformation drill

Model ఇక్కడ ఒక స్కూలు ఉంది. (మూడు)

ఇక్కడ మూడు స్కూళ్ళు ఉన్నాయి.

1. నాకు ఒక పన్ను నెప్పిగా ఉంది. (రెండు)
2. శర్మకు ఒక వెయ్యి రూపాయలు కావాలి. (పది)
3. అక్కడ ఒక మనిషి నిల్చున్నాడు. (ఇద్దరు)

f. Conversation drill

Model కమల : విమలా! నా దగ్గర కలం లేదు. రమను ఇవ్వమను.

విమల : రమా! కమల దగ్గర కలం లేదట; నువ్వు ఇవ్వు.

రమ : నాదగ్గర కూడా కలం లేదు.

విమల : కమలా! రమ దగ్గర కూడా కలం లేదట.

1. కమల : విమలా! నాకు పని ఎక్కువగా ఉంది. రమను సహాయం చెయ్యమను.

విమల :

రమ :

విమల :

2. కమల : విమలా! నాకు తలనెప్పిగా ఉంది. హరిని ఇక్కడికి రమ్మను.

విమల :

రమ :

విమల :

3. కమల : విమలా! నేను నిద్రపోవాలి. రమను అన్నం వండమను.

విమల :

రమ :

విమల :

4. కమల : విమలా! నేను బజారుకు వెళ్ళాలి. రమను స్కూటరు ఇవ్వమను.

విమల :

రమ :

విమల :

EXERCISES

a. Change the following sentences as shown in the model.

Model (i)

శర్మ ఇవ్వేళ రావచ్చు.

శర్మ ఇవ్వేళ రాకపోవచ్చు.

1. శారద ఇప్పుడు వీణ వాయించవచ్చు.
2. సుశీల ఈ సంవత్సరం పాసుకావచ్చు.
3. రేపు శ్రీధర్ నీకు ఉత్తరం రాయవచ్చు.
4. రవి ఇప్పుడు నిద్రపోతూ ఉండవచ్చు.

Model (ii)

సుగుణ రేపు వీణ వాయించాలి.

సుగుణ రేపు వీణ వాయించాల్సివుంది.

1. హరి ఇక్కడికి వస్తే ఒక పాట పాడాలి.
2. ఈ ఇల్లు కొంటే చాలా డబ్బు ఖర్చుపెట్టాలి.
3. గిరిని పిలిస్తే వాడు రాసిన కథలు వినాలి.
4. బస్సులో వెళ్తే అక్కడ ఒక మైలు నడవాలి.

Model (iii) ఈ సంవత్సరం రవి పాసుకావచ్చు అన్నారు మాష్టరుగారు.

కావచ్చు అంటే కాకపోవచ్చు అని కూడా మనం అనుకోవచ్చు కదా!

1. సుశీల రేపు ఇక్కడికి రావచ్చు అన్నది గిరిజ.
2. రవికి జ్వరం రేపు తగ్గవచ్చు అన్నారు డాక్టరుగారు.
3. మనల్ని గోపి ఇవ్వేళ పిలవవచ్చు అన్నాడు రమేష్.
4. ప్రోగ్రామ్ పదింటికి మొదలుకావచ్చు అన్నది లత.

b. Give your responses for the following sentences as shown in the model.

Model శారద : విజయా! సరళను మాట్లాడమను.

విజయ : సరళా నువ్వు మాట్లాడాలట; శారద చెప్పింది.

1. గోపి : మోహన్! రవిని రేపు రమ్మను.
2. లత : రవీ! గిరిని మార్కెట్టుకు వెళ్ళమను.
3. తరుణ్ : శ్రీధర్! మోహన్ను ఉప్పా తీసుకోమను.

c. Answer the following questions in negative statements using -అకపోవచ్చు.

1. శర్మ ఇవ్వేళ నిద్రపోతాడా?
2. సుశీల ఇప్పుడు అన్నం వడ్డిస్తుందా?
3. శారద ఉంగరం పెట్టుకుంటుందా?
4. ఈ పుస్తకాన్ని రవి తీసుకుంటాడా?
5. కమల పాసు అవుతుందా?
6. శ్రీధర్ పుస్తకాలు తెస్తాడా?

VOCABULARY

ప్రోగ్రామ్	programme	అమ్ము	to sell (v.tr.)
మొదలుపెట్టు	to begin; to commence (v.tr.)	లక్ష	a lakh
మొదలుకా	to begin; to commence (v.intr.)	వేలు	thousands (plural form of వెయ్యి 'thousand')
కార్యక్రమం	programme	స్థలం	small piece of land for building a house; plot
నిరుడు	last year	పైఖర్చులు	other expenses; over- heads
ట్రాన్స్ఫర్	a transfer (n.)	ఖర్చుకా	to incur an expenditure
రిజర్వేషన్	reservation	పైపైన	superficially
తెల్లవారుజామున	in the early morning	రిపేరు	repair (n.)
డ్యూటీ	duty	ఖర్చుపెట్టు	to spend
-అట	reporting particle mean- ing 'it is told that' (See 51.4.)	ధర	price

GRAMMAR NOTES

51.1. In this lesson the probabilistic form of the verb is introduced. Recall the [infinitive + వచ్చు *vaccu*] form introduced in lesson 29 (29.3.) as permissive form. The same form also functions as the probabilistic form. The probabilistic form expresses the probability of the action denoted by the verb.

ఇవ్వేళ వాన కురవవచ్చు.	'It may rain today.'
<i>ivvēḷa vāna kuravavaccu.</i>	
ఆయనకు ట్రాన్స్ఫర్ కావచ్చు.	'He may be transferred.'
<i>āyanaku trānsfar kāvaccu.</i>	'He may get a transfer.'

51.2. The negative probabilistic form is formed by adding -అకపోవచ్చు - *akapōvaccu* to the verbal base.

కురున్ + అకపోవచ్చు = కురవకపోవచ్చు	'may not rain'
<i>kurus + akapōvaccu = kuravakapōvaccu</i>	(33.3.; 33.5.)

ఇవ్వేళ్ వాన కురవకపోవచ్చు.	'It may not rain today.'
<i>ivvēḷa vāna kuravakapōvaccu.</i>	
ఆయనకు ట్రాన్స్ఫర్ కాకపోవచ్చు.	'He may not be transferred.'
<i>āyanaku ṭrānsfar kākapōvaccu.</i>	'He may not get a transfer.'

51.2.1. The -అకపోవచ్చు -*akapōvaccu* form negates the వచ్చు *vaccu* only in the probabilistic function. Recall that the వచ్చు *vaccu* form can also be used as permissive (29.3.). -అకపోవచ్చు -*akapōvaccu* form does not negate the వచ్చు *vaccu* form when used as permissive. The కూడదు *kūḍadu* form (29.4.) is the negative permissive.

-వచ్చు - <i>vaccu</i>	permissive (29.3.)	x	-కూడదు - <i>kūḍadu</i>	(negative permissive/ prohibitive 29.4.)
	probabilistic (51.1.)	x	-అకపోవచ్చు - <i>akapōvaccu</i>	(negative probabilistic 51.2.)

Affirmative

ఇవ్వేళ్ రవి రావచ్చు.
(permissive)
ivvēḷa ravi rāvaccu.
'Ravi may come today.'
(Ravi is permitted to come today)

ఇవ్వేళ్ రవి రావచ్చు.
(probabilistic)
ivvēḷa ravi rāvaccu.
'Ravi may come today.'
(Ravi is likely to come today)

Negative

x ఇవ్వేళ్ రవి రాకూడదు
(negative permissive/prohibitive)
ivvēḷa ravi rākūḍadu.
'Ravi should not come today.'
(Ravi is prohibited/not permitted to come today)

x ఇవ్వేళ్ రవి రాకపోవచ్చు.
(negative probabilistic)
ivvēḷa ravi rākapōvaccu.
'Ravi may not come today.'
(Ravi is unlikely to come today)

51.3. ఆయన *āyana* when used with a plural pronominal adjective means 'husband', and the plural pronominal denotes singularity. (cf. ఆవిడ *āviḍa* 29.13.)

An Intensive Course in Telugu

మీ ఆయన	<i>mī āyana</i>	'your husband'
మా ఆయన	<i>mā āyana</i>	'my husband'
వాళ్ళ ఆయన	<i>vāḷḷa āyana</i>	'her husband'

51.4. -అట -*aṭa* the reportive particle is introduced in this lesson. -అట -*aṭa* is added to a sentence as a whole when a statement is retold as narrated by somebody.

రవి ఇవ్వేళ అన్నం తినలేదట (తినలేదు + అట [2.12.2.]).

ravi ivvēḷa annaM tinalēdaṭa (tinalēdu-aṭa)

'It is learnt/It is told that Ravi did not eat.'

రేపు బడికి సెలవట (సెలవు + అట [2.12.2.]).

rēpu baḍiki selavaṭa (selavu + aṭa)

'It is learnt/It is told that it is a holiday for the school tomorrow.'

The speaker of these sentences by using -అట -*aṭa* conveys that this information is learnt by him from some source and that he is not the eye-witness to the fact expressed in the statement, or that the information given by him in these sentences is a second-hand information.

51.5. Future obligatory forms are formed by adding -సొస్తుంది -*sostuMdi* to the obligatory forms (20.1.). (For past obligatory forms see 50.5. and obligatory adjectival participles see 33.7.)

రావాలి + సొస్తుంది = రావాల్సొస్తుంది 'One will have to come.'

rāvāli + sostuMdi = rāvalsostuMdi (33.7.1.)

చెయ్యాలి + సొస్తుంది = చెయ్యాల్సొస్తుంది 'One will have to do.'

ceyyāli + sostuMdi = ceyyālsostuMdi (3.13.1.)

51.6. The plural form of వెయ్యి *veyyi* 'thousand' is వేలు *vēlu*.

రెండు వేలు *reMḍu vēlu* 'two thousand'

51.7. Notice the use of the dative case suffix in the following sentences.

ఎంతకు అమ్ముతాడు? 'How much will he sell it for?'

eMtaku ammutāḍu?

ఇరవై వేలకు అడగండి. 'Ask for twenty thousand.'
iravai vēlaku aḍagaMdi.

ఇరవై వేలకు ఇవ్వడు. 'He will not give it for Rs.20,000.'
iravai vēlaku ivvaḍu 'He will not give it at the price Rs.20,000.'

ఇరవై ఐదు వేలకు తగ్గడు. 'He will not come down from Rs.25,000.'
iravai aidu vēlaku taggaḍu

In the first three sentences the dative case suffix expresses a sort of 'location' - location on the price scale, as we have seen *location in time* in 15.6.1., as in the sentence

నాటకం ఐదు గంటలకు. 'The play is at 5 o'clock.'
nāṭakaM aidu gaMṭalaku?

In the fourth sentence it is the ablative case relationship (17.7.) expressed by the dative case suffix.

51.8. Recall the compound sentence pattern introduced in 38.5. where in the verb అను *anu* forms are introduced. The following is an example.

ఈ స్థలం అరవై వేలు చేస్తుందంటారా (చేస్తుంది + అంటారా)?
ī sthalaM aravai vēlu cēstuMdaMṭārā (cēstuMdi + aMṭārā)?
 'Will you say that this plot will cost Rs.60,000?'

51.9. Notice the formation of the compound verbal base formed by adding చెయ్యి *ceyyi*, పెట్టు *peṭṭu*, and కా *kā*. The compound verbs formed by adding చెయ్యి *ceyyi* and పెట్టు *peṭṭu* are transitives and those formed by adding కా *kā* are intransitives.

బాగుచెయ్యి	<i>bāguceyyi</i>	'to repair'	
మొదలుపెట్టు	<i>modalupeṭṭu</i>	'to begin (something)'	
మొదలుకా	<i>modalukā</i>	'to begin (intr.)'	etc.

51.10. The expression (sentence) మాటలలోనే వచ్చింది *māṭalalōṇē vacciMdi*. 'She came as we are talking about her.' involves an idiomatic use of the word మాటలలోనే *māṭalalōṇē*, literally meaning 'in the words'.